

Stakeholderdag Chemische Stoffen en Gezonde Leefomgeving 2026

PROGRAMMA

08:45 – 09:30	<i>Inloop en registratie</i>				
09:30 – 09:45	Openingswoord: Staatssecretaris Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat				
09:45 – 10:00	Dagvoorzitter: Kees Le Blansch				
	De kunst van het samenwerken: Jaap Drooglever (IenW), Rosienne Steensma (VNCI), Manja Toubert (OD NZKG) en Annemarie Steenhuis (TG)				
10:00 – 10:05	<i>Wandelen naar de subzalen</i>				
10:05 – 11:05	Ronde 1: Deelsessies				
	De VRP-handreiking: De kunst van goed beoordelen	Biomonitoring als missende schakel in het chemische beleid	Opbrengsten Actieagenda tot nu toe	Europese ontwikkelingen: De Europese Strategie voor Test en Validatie en de REACH herziening	Mogelijke ZZS in beeld: vernieuwde signaleringslijst
11:05 – 11:25	<i>Koffiepauze</i>				
11:25 – 12:25	Ronde 2: Deelsessies				
	Een branche gerichte aanpak voor VRP	Slim omgaan met cumulatie	Hoe staat het algemeen publiek tegenover chemische stoffen? En de opzet van een Portalpagina	Hoe kunnen overheden een veilige en duurzame chemie in de praktijk brengen	Nieuwe restricties van chemische stoffen, bent u de nieuwe doelgroep die aan de slag moet?
12:25 – 13:15	<i>Lunchpauze</i>				
13:15 – 14:15	Ambities voor een uitvoerbaar en veilig stoffenbeleid: Afke van Rijn (IenW), Meindert Stolk (IPO), Manon Bloemer (VNCI) en Marjolein Demmers (Natuur en Milieu)				
14:15 – 14:20	<i>Wandelen naar de subzalen</i>				
14:20 – 15:20	Ronde 3: Deelsessies				
	Het Voorzorgparcours: Een interactief spel vol keuzes en onverwachte wendingen	Wijzer (op) weg met PFAS	Hoe kunnen bedrijven een veilige en duurzame chemie in de praktijk brengen	Vooruitblik Actieagenda Industrie en Omwonenden	In dialoog met WECF over Zeer Zorgwekkende Stoffen
15:20 – 15:40	<i>Koffiepauze</i>				
15:40 – 16:00	Plenaire afsluiting: Judith Elsinghorst (IenW)				
16:00 – 17:00	<i>Borrel</i>				

Hieronder vind je het programma van de dag, inclusief een omschrijving van de 15 deelsessies. We kijken uit naar een inspirerende dag!

9:30 - 10:00 Dagopening met dagvoorzitter Kees Le Blansch

Openingswoord

Staatssecretaris van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

De kunst van het samenwerken

Jaap Drooglever

*Programmaleider van het Impulsprogramma Chemische Stoffen
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat*

Rosienne Steensma

*Hoofd Duurzame Stoffen, Veiligheid, Gezondheid en Milieu
Koninklijke Vereniging van de Nederlandse
Chemische Industrie*

Manja Toubert

*Regisseur milieugerelateerde gezondheid/coördinator ZZS
Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied*

Annemarie Steenhuis

*Extern voorzitter uitvoeringstafels
Twynstra Gudde*

10:05 - 11:05 Deelsessies ronde 1

1.1. De VRP-handreiking: De kunst van goed beoordelen

In deze sessie duiken we in de beoordeling van een vermijdings- en reductieprogramma (VRP) en hoe de nieuwe VRP-handreiking hierbij van pas komt. Deze handreiking wordt opgesteld ter ondersteuning van bevoegde gezagen bij de beoordeling van een VRP, gezamenlijk met IenW, ODNL, IPO, VNG, UvW en nog meer partijen uit de praktijk. We presenteren de (concept)handreiking en gaan in gesprek over de praktijk, inclusief de rol van kosteneffectiviteit binnen het VRP.

1.2. Biomonitoring als missende schakel in het chemische beleid

De Gezondheidsraad (GR) heeft in 2024 geadviseerd om een structureel meetprogramma voor blootstelling aan chemische stoffen op te zetten. De GR licht in het advies toe dat dit in Nederland een missende schakel is in het beleid voor het gebruik van chemische stoffen. We meten niet structureel welke chemische stoffen terug te vinden zijn in lichaamsstoffen als bloed, urine en haar (biomonitoring). Het kabinet heeft vervolgens aan het RIVM gevraagd om in beeld te brengen hoe zo'n meetprogramma eruit zou kunnen zien en wat dat zou gaan kosten. Het RIVM levert die studie begin 2026 op. In deze sessie gaan de deelnemers in gesprek met medewerkers van de GR, het RIVM en het ministerie van VWS over de mogelijkheden en de wenselijkheid van een structureel meetprogramma. Wat kunnen we er wel en niet mee? Hoe kunnen we dit gebruiken voor een betere bescherming van de gezondheid?

1.3. Opbrengsten Actieagenda tot nu toe

De Actieagenda Industrie en Omwonenden is ingesteld naar aanleiding van het rapport 'Industrie en Omwonenden' van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV). Uit dit rapport blijkt dat de gezondheid van omwonenden van industrie niet altijd voldoende wordt beschermd. In 2024 is naar aanleiding van het OvV-rapport de Actieagenda Industrie en Omwonenden gepresenteerd met 15 acties om de gezondheid van omwonenden van industrie beter te beschermen. Deze deelsessie staat in het teken van de voortgang van de Actieagenda en zal o.a. stilstaan bij de opbrengsten tot nu toe.

1.4. Europese ontwikkelingen: De Europese Strategie voor Test en Validatie en de REACH herziening

Tijdens deze sessie wordt u meegenomen in de inzet van Nederland voor de ontwikkeling van een Europese Strategie voor Test en Validatie. Ook worden de Nederlandse prioriteiten voor de REACH herziening gepresenteerd.

1.5. Mogelijke ZZS in beeld: vernieuwde signaleringslijst

Het RIVM werkt aan een herziening van stoffen die mogelijk zeer zorgwekkend kunnen zijn voor de gezondheid en het milieu (pZZS-lijst). Tijdens deze interactieve sessie leggen we uit hoe we stoffen signaleren, hoe we bepalen welke stoffen extra aandacht verdienen, en wat het nieuwe onderscheid tussen

vroegsignalering en serieuze signalering betekent. We praten je bij over de verwachte planning, de nieuwe aanpak en, het belangrijkste, er is volop ruimte om je vragen te stellen en mee te denken over de toekomstige ontwikkeling van de lijst. Een mooie kans om te ontdekken hoe chemische stoffen in Nederland beter gevolgd en geclassificeerd worden.

11:25 - 12:25 Deelsessies ronde 2

2.1. Een branche gerichte aanpak voor VRP

In deze sessie gaan we het hebben over Branche specifieke voorbeeld vermijdings- en reductieprogramma's (VRP's). De branche VRP's zijn een initiatief vanuit het bedrijfsleven, om vanuit een gezamenlijke aanpak de lasten rondom het opstellen van een VRP voor het bedrijf te verlagen. We gaan het hebben over zowel de goede voorbeelden als de praktische uitdagingen, en kijken samen naar de mogelijke oplossingen hiervoor.

2.2. Slim omgaan met cumulatie

Het afgelopen jaar zijn in opdracht van IenW verschillende onderzoeken gedaan naar de mogelijkheden om beter rekening te houden met cumulatie in context van de nationale regelgeving zoals de Omgevingswet en internationale ontwikkelingen. In deze sessie worden eerst de resultaten op een rij gezet. Daarna gaan we ideeën ophalen en discussiëren over de randvoorwaarden, eisen en wensen die aan eventuele implementatie van de onderzochte mogelijkheden verbonden zijn.

2.3. Hoe staat het algemeen publiek tegenover chemische stoffen? En de opzet van een Portalpagina

IenW heeft een onderzoek laten uitvoeren naar het perspectief van het algemeen publiek over chemische stoffen en in hoeverre, en hoe, het publiek geïnformeerd wil worden over chemische stoffen. De resultaten van het onderzoek worden gepresenteerd. Inzichten uit het onderzoek worden gebruikt bij het opzetten van een Portalpagina over chemische stoffen, die is opgezet samen met anderen. De laatste versie van deze pagina wordt gepresenteerd, er is de mogelijkheid om zelf door de pagina's heen te scrollen en wij zijn benieuwd naar jouw mening over deze pagina.

2.4. Hoe kunnen overheden een veilige en duurzame chemie in de praktijk brengen

Het doel van de Europese regelgeving REACH is onder meer om bedrijven te stimuleren minder gevaarlijke stoffen te gebruiken zodat er minder blootstelling van mens en milieu is aan ongewenste stoffen. Om de vervanging van gevaarlijke stoffen te stimuleren wil de Europese commissie een netwerk van substitutie en innovatie hubs opzetten.

In het nationaal programma voor de verduurzaming van de industrie is voorzien dat er een nationale hub voor veilige en duurzame innovatie van chemische

stoffen zal komen. In deze sessie willen we vooral stilstaan bij de vraag: hoe kan de overheid innovatieve bedrijven een veilige experimenteerruimte bieden om hun producten te ontwikkelen terwijl mogelijk nog niet aan alle regelgeving wordt voldaan? Hoe kunnen we een goede balans vinden tussen voorzorg en veiligheid en innovatie?

2.5. Nieuwe restricties van chemische stoffen, bent u de nieuwe doelgroep die aan de slag moet?

In deze sessie wordt u meegenomen in de wereld van Europese regels (POP-Persistente Organische Verontreinigingen en REACH verordening) voor chemische stoffen die schadelijk zijn voor onze leefomgeving en gezondheid. We nemen u mee om op tijd klaar te zijn met de verandering die dit van u vraagt. Maak samen met ons een tijdlijn en een plan om bewust te worden wat de impact is van een transitie naar een PFAS-vrij product voor bedrijven en overheden.

Ambities voor een uitvoerbaar en veilig stoffenbeleid

Afke van Rijn

Afke van Rijn is sinds 2023 directeur-generaal Milieu en Internationaal bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. De opgave van DGMI is om nationaal en internationaal beleid te realiseren voor een gezonde, veilige, schone en duurzame leefomgeving. Onderwerpen zijn bijvoorbeeld: luchtkwaliteit, stoffenbeleid, asbest, en het lange termijn milieubeleid.

Meindert Stolk

Meindert Stolk is gedeputeerde van Zuid-Holland met de portefeuille Economie en Innovatie, Toezicht en Handhaving, Milieu en Cultuur en Erfgoed. Via het Interprovinciaal Overleg vertegenwoordigt hij de provincies in bestuurlijke overleggen waar toezicht, handhaving en milieu centraal staan, en brengt hij provinciale ervaringen en belangen in bij landelijke discussies.

Manon Bloemer

Manon Bloemer is sinds 2019 directeur van de Koninklijke VNCI (Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie). De chemische industrie wil veilig, efficiënt en innovatief bijdragen aan een duurzame en welvarende samenleving. Met onze kennis over chemische stoffen werken we mee in het Impulsprogramma Chemische Stoffen om tot uitvoerbaar en effectief milieubeleid te komen.

Marjolein Demmers

Marjolein Demmers, directeur van Natuur & Milieu, zal met haar scherpe visie en brede ervaring actief meedenken over een duurzame systeemverandering binnen de chemische sector. Ze weet als geen ander hoe innovatie, maatschappelijke verantwoordelijkheid en bescherming van de leefomgeving hand in hand kunnen gaan.

14:20 - 15:20 Deelsessies ronde 3

3.1. **Het Voorzorgparcours - Een interactief spel vol keuzes en onverwachte wendingen**

Stap in dit interactieve parcours en ervaar hoe besluiten over risico's en maatregelen worden genomen, ook als je hier niet dagelijks mee werkt. In groepjes doorloop je een serie stations: identificeer risico's, prioriteer, maak afwegingen bij onverwachte dilemma's en bepaal passende maatregelen om negatieve effecten op mens, milieu of samenleving zoveel mogelijk te voorkomen. Gebruik stickers om je voorkeuren zichtbaar te maken en zie direct hoe nieuwe informatie je keuzes verandert. Geen goed of fout – wél volop discussie, samenwerking en inzicht in de complexe afwegingen van het dagelijks werk van Bevoegd Gezag.

3.2. **Wijzer (op) weg met PFAS**

Sinds PFAS op 1 januari 2025 zijn aangemerkt als ZZS zijn er vanuit de uitvoeringspraktijk diverse vragen naar boven gekomen. Hoe ga je om met PFAS die beneden de detectiegrens liggen? Wat betekent het als er PFAS in het hemelwater aanwezig is? En hoe werkt de hele VRP systematiek ook voor PFAS? Aan de uitvoeringstafel PFAS als ZZS zitten de branches, de OD's, de bevoegde gezagen en het Ministerie van IenW met elkaar om tafel gaan om de vragen scherp te krijgen en van een praktisch en uitvoerbaar antwoord te voorzien: de Wegwijzer PFAS als ZZS. Met elkaar lopen we de belangrijkste vragen door en toetsen we de bruikbaarheid van de antwoorden. Na deze sessie ben je op de meest prangende uitvoeringsvragen een stukje wijzer, en is er input opgehaald om de wegwijzer nog een slagje beter te maken.

3.3. **Hoe kunnen bedrijven een veilige en duurzame chemie in de praktijk brengen**

Het doel van de Europese regelgeving REACH is ondermeer om bedrijven te stimuleren minder gevaarlijke stoffen te gebruiken zodat er minder blootstelling van mens en milieu is aan ongewenste stoffen. Om de vervanging van gevaarlijke stoffen te stimuleren wil de Europese commissie een netwerk van substitutie en innovatie hubs opzetten.

In het nationaal programma voor de verduurzaming van de industrie is voorzien dat er een nationale hub voor veilige en duurzame innovatie van chemische stoffen zal komen. In deze sessie zullen we de deelnemers eerst bijpraten over de stand van zaken en gaan we aan de slag met de wow factor van de nationale hub. Met andere woorden: hoe maken we het substitutie/innovatie/safe by design centrum zo aantrekkelijk dat bedrijven denken: dat wil ik ook!

3.4. **Vooruitblik Actieagenda Industrie en Omwonenden**

De Actieagenda Industrie en Omwonenden is ingesteld naar aanleiding van het rapport 'Industrie en Omwonenden' van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV). Uit dit rapport blijkt dat de gezondheid van omwonenden van industrie niet altijd voldoende wordt beschermd. In 2024 is naar aanleiding van het OvV-rapport de Actieagenda Industrie en omwonenden gepresenteerd met 15 acties

om de gezondheid van omwonenden van industrie beter te beschermen. In deze deelsessie wordt vooruitgeblikt op vervolgstappen om te komen tot een betere balans tussen zware industrie en de omgeving, tussen het benutten van de fysieke leefomgeving en het beschermen daarvan.

3.5. In dialoog met WECF over Zeer Zorgwekkende Stoffen

WECF staat voor 'Women Engage for a Common Future'. Steeds meer mensen zijn zich bewust van de aanwezigheid en de gevaren van zeer zorgwekkende chemische stoffen in onze samenleving. Burgers organiseren zich en komen in actie. Hoe neem je als bedrijf of als overheid deze zorgen serieus? En hoe zorgen we samen voor een gezonde leefomgeving zonder mensen onnodig angst aan te jagen? Daarover gaan we in gesprek tijdens deze sessie.

15:20 -16:00 Dagafsluiting met dagvoorzitter Kees Le Blansch

Slotwoord

Judith Elsinghorst

*Directeur Omgevingsveiligheid en Milieurisico's
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat*

Locatie: Leeuwenbergh, Servaasbolwerk 1a, Utrecht

Datum: Maandag 2 maart 2026, 08:45 – 17:00 uur

Te bereiken met het openbaar vervoer of per auto. Er is geen parkeergelegenheid bij de locatie zelf, maar dit kan bij parkeergarage Kruisstraat of parkeergarage Vaartsche Rijn op loopafstand.

Het menu is standaard vegetarisch. Heb je dieetwensen of allergieën dan kun je dit vermelden op het registratieformulier.

De Stakeholderdag is open voor iedereen, maar de bijeenkomst zelf is besloten. Over de presentaties en discussies tijdens de Stakeholderdag zijn geen verslagen, artikelen of andere journalistieke uitlatingen toegestaan.